

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 16. Ostendit nobis Christus laboribus noui gratiam testamenti, qui cum præmio debent considerari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

Hoc pallim contingit inter homines. p[er] illa au-
ditus h[er]eticis infamari, religiofam inuoluntari,
iustum criticatum, & si seclens inquiras aucto-
ritate, inuenies neminem, qui se crimini huius
reum esse fateatur. Dicit hic ego talem non sum
exortus: dicit ille sic sub sigillo, dicit alius di-
xi, sed me illis fidem no[n] habere sum protestatus.
Videmus effectum, nec tamen inuenies, etiam in
confessione, qui in se hanc recipiat culpam, qui
dicit: Confiteor: Prægrauatus, pretiosus, pulchra-
que nimis erat illa statua, quam in somnis vidit
Nabuchodonosor: absconditur de monte lapillus
sine manibus, statua[m] impetit, & in puluerem
atena similem redigit: *Lapis abscessus de monte
sine manibus.* Hec, quot statuas videmus in pul-
uerem relictas pulcherrimas? quot viros Eccl[esi]-
asticos denigratos? quot religiosos conuictis
Danielis, diffamatos? Quot milites opibus abundant, quæ
sua mala pereunt? Quis hæc egerit? Ingrata lapis
ille quæ cum tam parua sit, tantum ille
malum: *Lingua quidem modicum mem-
brum est, & magna exaltat.* At si quaesieris, quis
lapillum illum absciderit, qui illum eiecerit,
inuenies neminem: omnes negant, excusant se
omnes, quisque se à crimine inimicum esse pro-
testatur. Scias igitur, quod sicut in morte Chri-
sti, singuli nullius se in eâ culpa obnoxios esse
contendunt, omnes tamen conuicti teos accusati,
ita quoque modo: tu qui alterius peccatum re-
elanculum dixisse contendisti, tu quoque, cui e-
ius negas primum auctorem: tu quoque, qui au-
rium secreto confidisti. (a) Omnes vos iudico
culpa reos, omnes eodem satisfaciendi vinculo
constringimini.

Terzio: dicens *Tradetur*, nec dicens pro quo,
magnum indicat Sacramentum, quod quisque
sibi ipsi conueniens applicet, dicatque cum Apo-
stolo: *Diloxit me, & tradidit semetipsum pro me.*
licet enim pro omnibus tradetur, simul tamen
pro vnoquoque traditus fuit in particulari, quasi
pro illo solo ac vnicui tradetur. Mare hoc æ-
nem à Moysè ex præcepto Domini composi-
tum, Sacerdotibus in lauacrum; decreuit Deus
speculis mulierum circumornari: ut quisque se-
ipsum in eis contemp[er]aretur: adeo in particula-
ri, quasi pro illo solo esse illud erectum.
Talis fuit Christi passio veneranda, quæ licet
pro omnibus sit peccata, simul tamen ita pro te
in particulari quasi tu vnus Christi sanguine ef-
se, redimendus. Vide illam se ardens Vates
Hieremias & qui d[icit] in omnium nostrum sanguis
ille fundetur ablutionem, vocat Christum. Spi-
ritum postquam, seu animam nostram: *Spiritus*

Dom. 1. 14
IV.
Lingua
lapis est
Danielis.
fama mala
ille que cum
lari, quæ
brum est, &
lappillum
inuenies
omnes, quis
testatur.
sti, singuli
esse contend
ita quoque
elanculum
tuis negas
rium secreto
(a)
culpa reos,
saluar.)
Gal. 2. 20
V.
Allego-
ria.
Ecc. 1. 8.
Tertio, 4. 20

oris nostri Christus, Dominus capus est in peccatis
nostris. Sicut enim anima tota est in corpore, to-
tisque in singulis eius partibus, eo modo credi-
mus de Christi passione, quæ nobis vitam inspi-
rauit, sic videlicet pro omnibus perfectam esse
confitemur, vt tota fuerit, eaque perfecte, pro v-
no quoque nostrum celebrata; prout ex doctri-
na D. Chrysostr. & D. Tho. alibi declaramus, ex-
plicantes quam ardeat, & tu, & ego, & vnus-
quisque nostrum redemptori obligemur, vt tan-
to beneficio nunquam sumus ingrati, tanto in-
quantum quæ tibi soli ipse laborasset tibi soli tra-
ditus esset, tibi soli sanguinem fudisset, tibi soli
in cruce mortens exspirasset.

§. 16. *Ostendit nobis Christus in laboribus noui
gratiam testamenti, qui cum pro amico debent
conferari.*

Et tertia die resurget. Omnia verba hæc di-
uinitus scite Sacramentis. Primum per illa
Christus noui gratiam exprimit testamen-
ti, quæ est tota vita, usque ad vltimum spiritum
perferre tribulationes, eadem accersere, nec
hic earam, sed in futuro mercedem recipere. Ep. 120.
Composuit D. Aug. epistolam, quæ cum sit adeo
fusa, eam in triginta septem diuisit capita, qui-
bus respondet Honorato, quam explanans
questiones quarum hæc facile primaria est, quæ
sit noui gratia testamenti, eam autem elucidans
totum exponit Psalmum 21. Vbi rex & Prophe-
ta plantis verbis Christi Domini labores, passio-
nem, mortemque celebrat amarissimam. Gratia
Dominus (inquit D. Aug.) dabit in veteri testa-
mento, dat & in nouo. Quæ veteris erat gratia
testamenti: Quod electis suis succurreret in tri-
bulationibus, afflicto enperet, conueniens illis
dies videre bonos, Ira Abraham amicum de ma-
nibus asseruit Chaldaeorum, Moysen de perfec-
tione Pharaonis, David de manu Golia, Danie-
le de lacu leonum, tres illos adolecentes de cami-
no ignis ardentis. Noui vero gratia testam[en]ti ea
est: suos in hac vita de tentationibus, paup[er]iq[ue]
eripere, sed robur, ac patientiam, quæ illas con-
stanter perferant, impertiri; paup[er]um est non au-
ferre tribulationes, insuper illas augete, donec
vita superest, non eos liberare, sed in alteram vi-
tam differre eorum omnium dignissimam recipi-
tutionem. Hoc manifestum est in Apostolis,
Martyribus, Confessoribus, Peritentibus, qui-
bus Dominus hanc gratiam communiuauit, quo-
rum

27
I.
Duplex
gratia
veteris,
& noui
testa-
menti.

in tota vita eius fuit, passio fuit, tribulatio fuit; Hoc verò liquidius constat in Christo, ut capite nostro, noui auctore testamenti. Attende eum, prudens lector, ex ore Dauidico Patri coelesti, pius has fundentem querimomas: *In te sperauerunt patres nostri, sperauerunt & liberaff: eos; ad te clamauerunt & salus facti sunt; in te sperauerunt, & non sunt confusi.* Pater mi, veteris testamenti patribus adiuisti velox auxiliator, dum ad te tribulationibus pressi clamarent, de summis angustiis liberali suspirantes Abraham, Isaac, Iacob Ioseph, &c. Ego verò tibi vniceus & altera vice deprecor. Abba pater, trāseat a me calix iste, nec orantē, factumque in agonia exaudisti, quinimo felleo passionis calice permisisti inebriari, ut modò liceat exclamare: *Deus meus, Deus meus; ut quid dereliquisti me?* Hæc notu gratia testamenti, quæ cepit in Christo, labores superaddere laboribus, pœnisque pœnas accumulare, quæ non nisi morte finiuntur; quietem post hanc vitam reseruando, sicut in Christo: *Tertia die resurget.* Hoc supposito de facili capietur *Luc. 5. 11.* *ait D. Aug. illa D. Iacobi sententia: Sufferentiam Iob audistis, & finem Domini vidistis.* Perpende, quæ suis in angustiis patientia Iob essulserit, & finem laborum Christi contemplant. Noluit tribulationum Iob exitū finemque consideramus: in hac quippè vita, esse desierunt, illas Dominus remuneratus est. bona deperdita in duplum restituit, salutemque reddidit ampliatam.

Huius vitæ seu valetudo, seu bona, res est vitæ vniuersæ teruncij. Patientia Iob attende, ut illa ad dulcitas: & sine Domini considera qui laborū suorū in hac vita non recepit mercedē, quin otus ad nouas indies patatur tribulationes, donec crucis stipite consumeretur, mercedē autē earū recepit ad immortalē resurgens vitam mortuus rediuit. Colligit ex prædictis D. Aug. quibusdā veteris viri eximia virtutis testamenti; noui à Deo gratiam collatam esse testamenti; labores scilicet vsque ad mortem: videlicet septem illis Machabæis fratribus, Isaac, Hieremæ, primoque martyrum Abel antesignano; aliis autem noui testamenti, iustis gratiam Deus veteris concessit testamenti, illos paritque huius vitæ arumnis pœnisque eripuit. Atamen, sicut illos veteris testamenti, velut, veteris tractat testamenti; proinde longè eminentior fuit illa gratia, quam illis contulit, de vitæ laboribus non eripiens, quam illa, cui alios dignatur, quando eos de tribulationibus præsturiq̄ vindicat inoffensos. Ex his, tam factiunt viri sancti noui labores testamenti, for-

temque hanc multò iudicant esse digniorem, quanto dignior est noui gratia testamenti, quam veteris, ac quanto magis hi congeruntur, tanto crebit & cordis gaudium, mercedisque fiducia recipienda, cum David Deo hila. es psallunt. *10. Psal. 74.* *tribulatione dilatasti mihi.* Sicut enim aurea vel argentea lamina, quo mallei, verberè contumitur crebriori, eo se magis expandit, & latius extenditur: Sic quoque quo fuerint in hac vita Dei famulis arumna grauiores, eo corda eorum, amplius dilatantur futurorum maiorumque bonorum spes obtinendorum.

Secundo: congruum valde lenandis nostris Christus suggerit remediū, tribulationibus scilicet: si illas non in se ipsis, sed in fine, qui illas manet, autē iam quado pro Dei gloria constanter hilariterque perferuntur: *Et tertia die resurget.* Illa conuinctio (& infert & cōiungit Christi passionem, crucem, mortem, eiusdem gloriose resurrectioni: huius intuitu longanimis sustulit, capturam, verbera, clauos, crucem: *Qui proposuit sibi gaudium sustinuit crucem, consensione contempnit.* Ve alter Iacob, qui flocci pendebat etiam grauissimos labores, quos secū Pastoris trahebat officij, cum sibi proponit futuras dilectissimæ Rachelis nuptias: *Videbantur ei dies pauci, &c.* Ea de causa ait D. Pet. quod loquens spiritus S. de Christi doloribus atque crudelissima passione, continuo subiungat eiusdem gloriam tantorum laborum præmium dignissimum: *Præstantiam eas, quæ in Christo sunt passionis, & posteriores gloriose. Sola non incedunt tribulationes, sed post illas sequitur, & quasi manu ad manū illis coniungitur gloria, triumphus, æterna retributio.* Tuam mirare infelicitatē, qui labores separatim & per se consideras, vnde tibi terrorē inueniunt considera illos conuinctim illos futuro præmio, securæ constringe beatitudinē. Pereleganter ex opinione D. Amb. discrimen statuit spiritus S. inter sapientem & stultum: *Sapientis oculi in capite, stulti in calcaneo, ut ipse legit. Is cui sunt oculi in capite, quod longè distidet, intuetur, si verè ei sint in pedibus, quæ proxima sunt tantummodo considerat. En tibi peccatores insipientes, qui non nisi vicina quæque perperdunt & quod illos proximè tangit: quod carnis caligatio verrat quod sona dilapidet elemosyia, quod ignominia per urbet: proinde hæc omnia iugiter canepius & angue. Sapiens autem ea quæ procul sunt intuetur, futura perperdit, nēdum labores, sed & posteriores gloriose, ac Paulum de se dicentem imatur: *Non contemplantibus nobis, quæ videntur, sed quæ non videntur.**

Tam

Tam celebre, quam mirabile spōsa erat sponsa celestis encomium: eā membratim depraedicat, dum autem nāsum extulit, sic de eo: Iormosa mea, dilecta mea: *Nasus tuus sicut turris Libani*. Erat autē turris Libani altissima, ex qua nullo negotio pars illa versus Damascum, unde bestes erumpebant, dispiciebatur. Bone Deus: quæ hæc, quæ ratio: Num hoc pulchritudinis nāsi auribus, oblongum esse turris instar? si puella pulcherrima celebrans elogium de ea sic profertem, est illi nāsus ut turris Ecclesiae: quis nisi parceret? Nemo tamen spiritum S. fugillet, qui laude dignam in sponsa anima sancta effere perfecti nem: nāso quippe abscondita exploramus: Quis canem videt sagacem, & si odorem feræ percepit, quam proccrat festinato? Quæris, quo tendit canis hic? Feræ percepit odorem: in gubus catellus, ad feram scalpit latibula nec est qui possit inde abigere. Quis canem deest Dominus: iterum olfacit, quæ licet oculis præsentem non videat nec nisi terram & pulverem, illam tamen deiecit odoratu. Hoc pollet odoratu Sponsa celestis, quæ sub paupertate diuitias, sub ignominia gloriam, sub certamine triumphos & sub presentibus laboribus requiem explorat sempiternam: quare & his manet affixa.

§. 17. Tunc accessit. Errantur hi duo fratres quoad tempus, sicut Baruch, in eo quoque quod unam tantum partem attenderint propositionis, tu verò totam assumes.

23. Tunc accessit mater filiorum Zebedæi, &c. Notat Euāgelista tempus, quo mulier Christum adiecit: Tunc, id est tempore, quo Christus cum discipulis de Passione sua disseruerat: ut omnibus sit in professo, quo Dominus ait per vatem Isaiam: *Non enim cogitationes meæ cogitationes vestræ, neque via vestra, via mea, dicit Dominus: quia sicut exaltantur caeli in terra, sic exaltata sunt via mea à viis vestris, & cogitationes meæ à cogitationibus vestris.* Illo namque tempore quo Christus cogitat, agit, exorditur penas subire sanissimas, pro hominū salute, humiliari ut ne ad mortē, mortē autem crucis in humani generis redemptionē, ipsi tantum animo concipiunt, meditantur, postulant dignitates, & nominis celebritatem. Rei sic se habet veritas, quod hæc matris honorū aviditas (ut notat D. Hier.) ex filiorum processerit ambitione, quia cū Christus in proposito illis themate diceret, se ad

mortem festinare, mortē autem crucis, at quod die tertia surgeret redituus, regnū suum gloriose iuraret, ambo illi, non ad antecessens, sed ad consequens aures arreperunt, at mutuo colloquuntur: Iuxta Præceptoris nostri iam dicta, vicinus est regni sui possessioni: Hæc ne nos præterfluat hora. Hoc sibi proponit, quod imitates esse in regno Christi, & nulla alia aeterna ratione, sed adhibita summa diligentia, ut solent, qui artē nouerunt prærendendi, quas non mereantur dignitates, matris adempt, persuadent tempus iā esse promotioni suæ maxime opportunā: Magistrum suū iam nunc procedere, ad regni possessionem, quare accedat, postulet filiis suis, sedes in regno eius primarias, hoc est ut eorum videretur ministerio, ipsi sint quorum manibus quorū iudicio disponatur, quideum in regno eius occurreret peragendum, siue ad dextrā, siue ad sinistram. Ipsa vero ut mulier animus prouida, & mater promotus filiorum cupia, magna Christum accedit reuerentiā: *Adorans & petens, &c.* Nota primò, horum discipulorum defectum, quem Euāgelista signanter exprimit, temporis describens circumstantiam. Tunc. Eo tempore, quo Dominus agit de contumeliis, inisionibus, & totis ipsi vitibus honores præterant primarios: ipso loquente de cruciatibus, & descensu, nihil ipsi aliud loquuntur, quam propriam gloriam, & ascensum ad aeterna.

Poterat Dominus modo in illos veterē retorquere querimoniam, quā olim Prophetam Baruch discipulum seritamque Prophetæ Hieremias redarguit: qui meo quidem iudicio calaborant mentis infirmitate, quam Dominus sanctis suis permittit euenire, ad humilitatis eorum incrementum. Ex industria loquitur Dominus, & verborum proponit gravitate ex ore Hieremias, quomodo id exigentibus publicis, nefandisense populi sceleribus: meditare, in anū suā à sancto illo templo retrahere proteſtationem, quodq; Chaldaei, ac Babyloni, rege suo superbissimo Nabuchodonosor inligate, iuas in illud manus inicerent, profanarent, demolirentur, ut nihil in eo integrum, nihil relinquere nō destructum: demum quod diuisa flagella, & inaudita supplicia ciuitati suæ electæ Hierusalem imminerent. Quibus auditis Baruch Propheta, nouis contendit studiis, optare, ac cogitare vitæ, omnis perturbationis expertem, & ut Deo placeret, singularibus eum in populo honore privilegiis. Cuius Dominus Hieremias: vade Propheta, tuo die hæc discipulo Baruch: indecoras eius esse cogitationes, parum modestas eius præterfiones.